

Asia C-482/21**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

5.8.2021

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Fővárosi Törvényszék (Unkari)

Ennakkoratkaisupyynnön tekemispäivä:

29.6.2021

Kantaja:

Euler Hermes SA Magyarországi Fióktelepe

Vastaaja:

Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága

Pääasian oikeudenkäynnin kohde

Kanne, jossa vaaditaan sellaisen hallintopäätöksen muuttamista ja kumoamista, jolla on hylätty pyyntö saada alentaa vakuutusyhtiölle siirtyneiden perintäkeltottomiksi tulleiden saatavien perustan muodostavien liiketoimien arvonlisäveron perustetta.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

Siirronsaajan mahdollisuus vaatia arvonlisäveron perusteen alentamista (direktiivin 2006/112/EY 90 artikla), kun osa saatavista on perintäkeltottomia.

SEUT 267 artikla

Ennakkoratkaisukysymykset

Ovatko suhteellisuusperiaate, verotuksen neutraalisuuden periaate ja tehokkuusperiaate – kun erityisesti otetaan huomioon, että jäsenvaltio ei voi

kantaa arvonlisäveroa enempää kuin tavaran luovuttaja tai palvelun suorittaja on suoritteestaan saanut – ja arvonlisäverodirektiivin 135 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukainen verovapautus – ja kun otetaan huomioon yhtenä kokonaisuutena pidettäväksi liiketoimeksi luokittelemista koskeva vaatimus sekä asiassa C-242/08, *Swiss Re*, annetun julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen 35, 37 ja 53 kohdassa täsmennetyt periaatteet – sekä pääomien ja palveluiden vapaan liikkuvuuden varmistamista sisämarkkinoilla koskeva vaatimus esteenä sellaiselle jäsenvaltion käytännölle, jonka mukaan arvonlisäverodirektiivin 90 artiklan 1 kohdassa säädettyä veron perusteen alennusta, joka koskee maksamisen lopullista laiminlyöntiä, ei sovelleta sellaisessa vakuutusasiassa, jossa tavaran vakuuttamiseen liittyvässä liiketoiminnassa vakuutetulle on maksettu korvausta veron perusteen ja sen mukaisen arvonlisäveron määrän perusteella vakuutustapahtuman toteutumisen johdosta (vakuutetun asiakkaan laiminlyötyä maksusuorituksen), jolloin vakuutussopimuksen perusteella saatava kaikkine siihen liittyvine oikeuksineen on siirtynyt vakuuttajalle, sellaisten olosuhteiden vallitessa, joissa

- (i) kyseessä olevien saatavien perintäkelvottomaksi tulon hetkellä kansallisessa lainsäädännössä ei annettu lainkaan mahdollisuutta perintäkelvottomaan saatavaan sovellettavan veron perusteen alentamiseen, ja
- (ii) kun edellä mainitun kiellon unionin oikeuden vastaisuus tuli ilmi, tuolloin ja siitä lähtien voimassa ollut kansallinen lainsäädäntö esti ja estää ehdottomasti alkuperäisen tavaroiden luovuttajan (vakuutetun) perintäkelvottoman saatavan arvonlisäveron palautuksen sen vuoksi, että se on saanut vastaavan määrän korvauksena vakuutusyhtiöltä, ja
- (iii) vakuutusyhtiö voi todistaa, että sen saatava velalliselta on tullut lopullisesti perintäkelvottomaksi?

Viitattut unionin oikeussäännöt

Yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28.11.2006 annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY 73, 90 ja 135 artikla.

Viitattut kansalliset oikeussäännöt

Verotusmenettelystä vuonna 2017 annetun lain nro CL (Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény, jäljempänä Art.) 196 §.

Arvonlisäverosta vuonna 2007 annetun lain nro CXXVII (Az általános forgalmiadóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény) 5, 55, 56, 77 §.

Verohallinnon organisaatiosta vuonna 2017 annetun lain nro CLI (Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény) 12 §.

Tiivistelmä pääasian tosiseikoista ja menettelystä

- 1 Euler Hermes SA Magyarországi Fióktelepe (jäljempänä kantaja) harjoittaa vakuutustoimintaa ja sitoutuu toiminnassaan siihen, että ellei vakuutetun asiakas maksa velvoitettaan, kantaja suorittaa vakuutetulle saatavaa vastaavan korvauksen. Korvauksen määrä oli tavallisesti 90 prosenttia maksamattoman saatavan määrästä lisättyä arvonlisäverolla. Sopimuksen mukaan korvauksen maksamisen yhteydessä kantajalle siirtyy saatavan vakuutusarvoa vastaava osa kaikkine siihen liittyvine, alun perin vakuutetulle kuuluneine oikeuksineen. Arvonlisäverorasitus kohdistui kuitenkin tosiasiallisesti kantajaan siltä osin kuin vakuutetut eivät onnistuneet siirtämään sitä asiakkailleen.
- 2 Kantaja esitti asiassa Porr Építési Kft. 24.10.2019 annettuun tuomioistuimen ratkaisuun (C-292/19, EU:C:2019:901) viitaten 31.12.2019 verohallinnolle vaatimuksen 1.1.2014 jälkeen maksettuihin vakuutuskorvauksiin, joiden perusteena olevien laskujen eräpäivät ovat 1.12.2013 tai myöhemmin, sisältyvän arvonlisäveron takaisinmaksusta 225 855 154 Unkarin forintin ja 128 240,44 euron määräisenä lisättyä viivästyskorolla.
- 3 Kantaja perusteli vaatimustaan sillä, että kyseessä olevan vakuutustuotteen osalta se on maksanut arvonlisäveron sisältäviä suorituksia sellaisten saatavien perusteella, jotka ovat tulleet lopullisesti perintäkelvottomiksi. Tällä perusteella kantaja vaatii veron perusteen jälkikäteistä alentamista.
- 4 Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-budapesti Adó- és Vámigazgatósága (ensimmäisen asteen veroviranomainen) hylkäsi vaatimuksen 29.1.2020. Se perusteli päätöstään sillä, ettei kantaja ole suorittanut liiketoimia, joihin perintäkelvottomat saatavat perustuvat.
- 5 Kantaja valitti ensimmäisen asteen veroviranomaisen päätöksestä, mutta Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (jäljempänä vastaaja) jätti 15.4.2020 antamallaan päätöksellä ensimmäisen asteen veroviranomaisen päätöksen voimaan. Se perusteli päätöstään sillä, että vero-oikeuden näkökulmasta oikeusseuraanto kantajan ja vakuutettujen välillä ei ole vakuutussopimusten perusteella toteutunut. Tämän johdosta yksi arvonlisäveron palauttamiseen oikeuttavista aineellisista edellytyksistä ei täyty.
- 6 Kantaja valitti päätöksestä ennakkoratkaisupyynnön esittäneeseen tuomioistuimeen vaatien ensisijaisesti vastaajan tekemän päätöksen muuttamista ja toissijaisesti sen kumoamista sekä vastaajan velvoittamista asian uudelleenkäsitteilyyn.

Pääasian asianosaisten keskeiset lausumat

- 7 Kantajan näkemyksen mukaan veroviranomainen on unionin oikeuden vastaisesti hylännyt perintäkeltvottomaan saatavaan sisältyvän arvonlisäveron palauttamista koskevan vaatimuksen, johon on syntynyt oikeus kantajan ja vakuutettujen välille

syntyneiden sopimusten tuloksena. Vakuutetuille kuuluneiden oikeuksien saajana sillä on ollut oikeus esittää arvonlisäveron palauttamista koskeva vaatimus, ja vakuutus sopimuksen perusteella siitä on tullut asiakkaidensa yksityisoikeudellisten oikeuksien saaja. Verotuksen neutraalisuuden periaate huomioon ottaen sille kuului oikeus arvonlisäveron palauttamiseen myös unionin oikeuden perusteella. Vakuutusta koskevien oikeussuhteiden keinotekoinen, edellä esitetystä poikkeava vero-oikeudellinen arviointi ei ole unionin oikeuden säännösten ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaista. Arvonlisäveron määrä on kantajalle tosiasiallinen rasite, joka vääristää kilpailua ja johtaa kiellettyyn syrjintään.

- 8 Vastaajan näkemyksen mukaan veron perusteen alentaminen perintäkelvottomiksi tulleiden saatavien osalta koskee unionin oikeuden ja kansallisen oikeuden perusteella sitä verovelvollista, jonka velallisen osalta maksamaton saatava on tullut lopullisesti perintäkelvottomaksi. Veron perusteen alentamista vaativan henkilön edellytetään olevan sellainen verovelvollinen, joka on aikaisemmin ollut ilmoitus- ja verovelvollinen perintäkelvottoman saatavan perusteen muodostavan ja toteuttamansa tavaran luovutuksen tai palvelun suorittamisen osalta. Tässä tapauksessa kantaja ei täytä tätä ehtoa.
- 9 Vastaajan näkemyksen mukaan kantaja ei ollut myöskään välillisesti verovelvollinen, koska sillä oli mahdollisuus määrittää vakuutuspalvelun hinta sellaiseksi, että se oli asianmukaisessa suhteessa sen kantamaan riskiin. Tästä syystä kantaja voisi myös saada perusteetonta etua, mikäli veron perustetta alennettaisiin.

Yhteenveto ennakkoratkaisupyyntöjen perusteista

- 10 Ennakkoratkaisupyyntöjen esittäneen tuomioistuimen näkemyksen mukaan pääasian peruskysymys on se, onko sellainen kansallinen lainsäädäntö ja verotuskäytäntö, jossa perintäkelvottoman saatavan siirtyessä sen enempää veronalaisen liiketoimen alkuperäisellä suorittajalla kuin saatavan saajallakaan ei ole oikeutta perintäkelvottomaksi tulleiden saatavien arvonlisäveron palautukseen, unionin oikeuden sekä suhteellisuutta, verotuksen neutraalisuutta ja tehokkuutta koskevien unionin perusperiaatteiden mukainen.
- 11 Tämä huomioon ottaen tuomioistuin katsoo, että yhtäältä Art:n 196 §:n 3 momentin a kohdan perusteella vakuutettu ei ole maksamisen täyden tai osittaisen laiminlyönnin vuoksi oikeutettu tuloksettomasti siirretyn arvonlisäveron palautukseen 90 prosentin osalta, koska saatava on vakuutus sopimuksen perusteella siirretty kantajalle. Vastaaja kuitenkin kiistää tähän viitaten samanaikaisesti myös kantajan oikeuden arvonlisäveron palautukseen todeten, ettei palautukselle asetettu ehto täyty, sillä kantaja ei ole suorittanut veronalaisia liiketoimia eikä niihin liittyvä verovelvollisuus ole kohdistunut siihen.
- 12 Ennakkoratkaisupyyntöjen esittäneen tuomioistuimen näkemyksen mukaan se ei voi ratkaista pääasiaa, koska unionin tuomioistuin ei ole

ennakkoratkaisumenettelyssä tulkinut oikeutta edellä esitettyjen kysymysten osalta.

TYÖASIAKIRJA